

Vår referens:
EI

Stockholm
2023-10-02

Yttrande över Naturvårdsverkets vägledning ”Grundläggande om riskbedömning och utgångspunkter för hållbar masshantering”
(NV-05919-17)

Maskinentreprenörernas (ME:s) medlemsföretag äger och kör de entreprenadmaskiner och fordon som bygger infrastruktur, anlägger vindkraftsparker, förbereder och underhåller vägar, järnvägar, vatten-, avlopps- och elnät och på så sätt bidrar till Sveriges välfärd och klimatomställning.

Inledning

ME:s medlemsföretag utför ofta sina uppdrag över kommungränser och rapporterar om att kommuners bedömningar av vilka massor som tillåts återanvändas på olika platser skiljer sig åt. Trots att det i många fall är samma förhållanden gällande bakgrundshalter och syfte med att återanvända massorna.

Naturvårdsverket skriver i vägledningens inledning (sida 4) att *”Dokumentet innehåller stöd för att riskbedömningar ska kunna genomföras på ett likartat sätt i alla Sveriges kommuner. Vägledningen kan också vara användbar och bidra till förutsägbarhet för de verksamhetsutövare som ska genomföra en riskbedömning av massor inför vidare hantering och användning...”*

ME hade därför stora förhoppningar om att denna viktiga vägledning om riskbedömning skulle vara tydlig och bidra till att bedömningar kan göras mer lika nationellt. Likvärdiga bedömningar skapar enkelhet och förutsägbarhet för våra medlemsföretag. Tyvärr saknar vägledningen både metod och modell för hur en riskbedömning ska göras och vad den ska omfatta. Den ger heller inget stöd i hur olika fraktioner, egenskaper, platser eller användningsområden ska värderas. ME hoppas att det kommer tydliggöras i kommande dokument och fördjupningsmaterial som Naturvårdsverket ska komplettera med.

ME:s synpunkter

- Vägledningen är väldigt övergripande och innehåller flera otydligheter som kan innebära att både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter väljer att ”säkra” sina bedömningar för att minimera riskerna. Det kan medföra att betydligt färre massor kommer att återanvändas.
- Naturvårdsverket skriver att de generella riktvärdena inte ska ses som kravnivåer, men i praktiken blir dessa ofta använda som hårda gränsvärden i olika bedömningar för att det inte finns andra nivåer att hänvisa till. Tidigare föreslagna nivåer för ”mindre än ringa risk” är för lågt satta då bakgrundshalten på många platser är högre.
- ME anser att återanvändning av massor bedömda som icke avfall bör tillåtas om deras egenskaper ligger i nivå med analyserad bakgrundshalt på aktuell plats. På så sätt behöver inte myndighetsprövning göras för användning av massor där den genomsnittliga föroreningsnivån inte ökar i omgivningen.

Maskinentreprenörerna

Adress:
Box 1609, Storgatan 19, 5 tr
111 86 Stockholm

e-post:
eva.ingverud@me.se
www.me.se

Telefon:
08-762 7070

Medlem i Svenskt Näringsliv

- Kumulativa effekter – Det vore bra med tydliga exempel på hur detta ska tas i beaktande vid riskbedömningen. ME anser att kumulativa effekter från angränsande mark eller att människor vistas i olika miljöer under en dag inte bör ingå i riskbedömning av icke-förorenade och lätt förorenade massor.
- Långtidsperspektivet – Naturvårdsverket skriver (sida 9): *”Även möjligheten att massorna i framtiden kommer att påverkas av exempelvis grävningsarbeten, eller att de flyttas och används igen vid ett senare tillfälle, bör beaktas i riskbedömningen.”*
ME anser att riskbedömningen måste avse det som kan överblickas i närtid. Om modellen ska ta hänsyn till alla eventuella händelser och förflyttningar som kan komma att ske i en avlägsen framtid så kommer riskbedömningen att bygga på spekulationer som kanske inte ens kommer att inträffa.

För att främja en cirkulär masshantering behöver fokus flyttas från att utreda ringa risker för icke-förorenade och lätt förorenade massor till att istället beskriva hur olika massor kan återanvändas på ett resurseffektivt och miljömässigt godtagbart sätt i olika konstruktioner och områdestyper. I kommande dokument och fördjupningsmaterial hoppas ME att den riskmodell som tas fram kompletteras med praktiska exempel på ett antal godkända konstruktioner där massor av olika fraktioner och egenskaper kan återanvändas med en låg risk för omgivande miljö.

ME är gärna delaktiga i fortsatta diskussioner om hur Naturvårdsverkets olika vägledningar om masshantering kan omsättas i verkligheten.

Med vänlig hälsning,

Anders Robertsson
VD, Maskinentreprenörerna

Maskinentreprenörerna (ME) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för maskinentreprenörer. ME företräder och stödjer medlemmarna och arbetar för branschens utveckling. Vi verkar för fri företagsamhet och en sund marknads-ekonomi och bevakar och påverkar bransch- och arbetsmarknadspolitiska frågor.

ME är remissinstans i branschaktuella ämnen och är en del av Svenskt Näringsliv. ME har drygt 4 200 medlemsföretag med 22 000 medarbetare och 25 000 anläggningsmaskiner. Medlemsföretagen utvecklar genom sina tjänster samhällets infrastruktur. Företagen syns varje dag när de utför sina uppdrag för stat, kommun, företag och privatpersoner.